

DE BIOLOGISCHE LANDBOUW

Wat zijn bioproducten eigenlijk ?

Wat een product biologisch maakt, is in de eerste plaats de landbouwkundige productiewijze waaruit het resulteert. De biologische landbouw is gestoeld op een aantal praktijken die onze ecologische voetafdruk moeten verkleinen:

- de wisselbouw
- een streng beperkt gebruik van synthetische meststoffen (d.w.z. op basis van aardolie), fytofarmaceutische producten, antibiotica, ...
- het verbod op genetisch gemodificeerde organismen
- het gebruik van grondstoffen van de boerderij (compost van de mesthoop of veevoeder dat ter plaatse wordt gemaakt)
- de dieren moeten in de open lucht en in een vrij parcours worden gekweekt en biologisch veevoeder krijgen
- enzovoort

Deze principes gelden ook voor de verwerking van biologische landbouwproducten: de verplichting om grondstoffen uit de biologische landbouw te gebruiken, een strenge beperking van additieven of technologische hulpstoffen enz.

1. DE BIOLOGISCHE LANDBOUW EN HET MILIEU

2.1 DE BODEM

Dit is zonder enige twijfel een van de belangrijkste natuurlijke rijkdommen. De grond is immers essentieel voor het leven en de productie van voedingsmiddelen. Maar het is helaas ook een van de meest verwaarloosde rijkdommen. Biologische landbouwers voeden de grond, verbeteren zijn structuur en beheren zijn vochtgehalte.

2.2 DE BIODIVERSITEIT

De biologische landbouw is geïnteresseerd in alle levende wezens, van het kleinste micro-organisme in de grond tot de meest majestueuze boom. Zonder de mensen nog maar te vergeten! De goede praktijken van de biologische landbouw moeten de dierlijke en plantaardige diversiteit handhaven en zelfs vergroten: het gebruik van compost, de wisselbouw en keuze van sterke soorten, de biologische strijd, de aanplanting van bomen en hagen, het verbod op genetisch gemodificeerde organismen, ...

2.3 WATER

De praktijken van de biologische landbouw zorgen ervoor dat de bodem het water beter kan vasthouden (en verminderen zo de risico's op afvloeiing en de nood aan irrigatie). Ze dragen ook bij tot een verbeterde waterkwaliteit door chemische producten te bannen, die uiteindelijk in het ondergrondse waterbekken of de waterlopen terecht zouden komen.

2.4 HET LANDSCHAP

Via het onderhoud van de hagen, de blijvende graslanden, de diversiteit van de fauna en flora, de toegang van dieren tot parcours en hun kleinere dichtheid dragen de biologische landbouwpraktijken bij tot een evenwichtig landschap.

2.5 DE UITSTOOT VAN BROEIKASGASSEN

Een recent onderzoek van het Zwitserse instituut FiBL concludeerde dat een biologische boerderij van een hectare 32% minder broeikasgassen voortbrengt dan een conventionele boerderij van een hectare die minerale meststoffen gebruikt.

2. DE KWALITEIT VAN DE VOEDING

De biologische landbouw is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor de mens! Smaak, textuur, authenticiteit en variëteit zijn kenmerkend voor een groot deel van de biologische producten die verkrijgbaar zijn op de markt. Meestal bevatten ze meer droge stoffen of diverse voedingsstoffen.

3. VRAAG VAN DE CONSUMENTEN

Overall in Europa, maar ook daarbuiten, blijft de consumptie van biologische producten flink stijgen, net als de landbouwgronden die gebruikt worden voor de biologische landbouw. De Europese productiekampioen is Oostenrijk (11% van de landbouwoppervlakte dient voor biologische gewassen), terwijl Denemarken de consumptiekampioen is (5% van de verkoop in de voedingssector).

4. PROFESSIONALISME VAN DE KETEN

De biologische landbouw en zijn keten zijn sterk gespecialiseerd. Voor de productie of verwerking van biologische producten is een grote vakkennis nodig. Die vakkennis is de combinatie van traditie (traditionele productie- en verwerkingsmethodes) en vernieuwing (innovatieve technieken voor de bescherming van de gewassen, bodemkennis enz.).

5. CONTROLE EN CERTIFICERING

Bovenop de wettelijke vereisten en controles die van toepassing zijn voor de hele agrovoedingssector, geldt voor de biologische sector ook een specifiek controle- en certificeringssysteem, uitgevaardigd op het niveau van de Europese Unie en beheerd door elke staat. Alle schakels van de ketting worden gecontroleerd, van het veld tot op het bord. Elke operator krijgt minstens één controle per jaar, waarbij eventueel stalen worden afgenomen.

6. INVOER

De producten uit derde landen kunnen in Europa in twee gevallen als biologisch worden verkocht:

- Ze zijn afkomstig uit een land dat door de Unie werd erkend om zijn toepassing van een gelijkwaardig reglement (productie, verwerking, controle). Dit is onder meer het geval voor Zwitserland, Nieuw-Zeeland of Australië.
- In de andere gevallen moet de Europese invoerder een goedkeuring aanvragen. Hij zal moeten bewijzen dat deze producten beantwoorden aan vereisten die vergelijkbaar zijn met die van de Europese Unie.

7. LOGO EN LABELS

Elk biologisch product dat op de markt wordt gebracht, moet de naam (of code) van het controleorganisme dat het certificeert, de naam van de operator die instaat voor zijn verkoop, en een duidelijke vermelding die verwijst naar de biologische landbouw op zich dragen. Voor producten uit derde landen is de naam van de invoerder verplicht. Een Europees logo dat op dit moment niet vaak op producten prijkt, zal binnenkort worden herzien en verplicht worden gemaakt.

Er bestaan talrijke nationale logo's, zoals het logo Biogarantie® in België.

8. LANDELIJKE ONTWIKKELING

De biologische landbouw creëert nieuwe kansen in het landelijke milieu. Omdat het meer werkrachten vereist, schept de biologische productie ook banen. Hij biedt hogerop ook economische kansen in producentenorganisaties en de korte ketens.

9. GEGEVENS EN STATISTIEKEN

De biologische landbouw is goed voor 4% van de landbouwoppervlakte in het Europa van de 25 lidstaten. Ook in België is dat bijna 4% in Wallonië, maar gevoelig minder in Vlaanderen. In Wallonië vindt men de voornaamste productieketens in de vleessector (voornamelijk runderen) en zuivelsector. Ook in Vlaanderen zijn deze twee ketens vertegenwoordigd, samen met de groenteteelt.

De certificering van groepen met een aanbod producten dat afkomstig is uit de biologische landbouw

Het domein van de grootkeukens wordt momenteel niet beschermd door de communautaire verordening voor de bioproducten. Maar toch is de benaming "bio" of "biologisch" niet vrij te gebruiken. Hier gelden immers de wetteksten over de handelspraktijken met betrekking op elke praktijk die erop gericht is de consument te bedriegen of te misleiden over de aard of kwaliteit van het product dat hem wordt verkocht. Het is dus aangeraden niet lukraak te communiceren over de biokwaliteit van uw aanbod.

Hiervoor kan het **label Biogarantie®** worden gebruikt. Maar dit privémerk mag enkel worden gebruikt door een operator die een overeenkomst ondertekende voor het gebruik van het merk, die werd gecontroleerd en vervolgens gecertificeerd door een van de erkende organisaties (Certisys of Integra/Blik). Er bestaat een speciaal lastenboek voor grootkeukens. Het voorziet drie soorten gevallen. Ofwel beslist de operator om gedurende een bepaalde periode een voorraad van een bepaald voedingsmiddel in uitsluitend biokwaliteit in te slaan (bv. aardappelen). Hierover kan hij dan communiceren met behulp van het label. Ofwel verloopt de communicatie op basis van het gemiddelde jaarlijkse aankooppercentage voor voedingsmiddelen uit de biologische landbouw. Ofwel gaat het om een gerecht waarin alle landbouwingrediënten biologisch zijn, dat dan als dusdanig kan worden herkend aan het label Biogarantie®. Het lastenboek en de informatie over het communicatiemateriaal zijn verkrijgbaar bij de vzw Biogarantie (www.biogarantie.be).

